

2016-07-01

1 (4)

Dnr 6.1.2-2016:1067

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter om obligatoriska bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan;

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Den 1 juli 2016 trädde nya bestämmelser i kraft i skolförordningen (2011:185) som anger att det är obligatoriskt för huvudmän att använda bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan.¹ Bedömningsstödens syfte är att förbättra förutsättningarna för att tidigt identifiera dels de elever som riskerar att inte nå de delar av kunskapskraven i svenska och svenska som andraspråk som avser läs- och skrivutveckling eller kunskapskravet i matematik, dels de elever som behöver extra utmaningar för att nå så långt som möjligt, så att relevanta stödinsatser sätts in när så behövs.²

Skolverket har fått i regeringsuppdrag att ta fram sådana bedömningsstöd. Bedömningsstödet i svenska och svenska som andraspråk benämns ”Bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling i årskurs 1”. Bedömningsstödet i matematik benämns ”Bedömningsstöd i taluppfattning i årskurs 1”.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Regeringen har tydliggjort i prop. 2014/15:137 att Skolverkets bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan ska vara obligatoriska att använda. Skolverket behöver utfärda föreskrifter för att bedömningsstöden ska bli obligatoriska att använda för huvudmännen.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket kan inte göra bedömningsstöden obligatoriska att använda på något annat sätt än att föreskriva om detta.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av regleringen är huvudmän för skolenheter som har årskurs 1 i grundskolan, eller sameskolan. Även rektorer, lärare och elever på dessa skolenheter berörs av regleringen.

¹ 9 kap. 19 a § och 12 kap. 9 a § skolförordningen (2011:185).

² Prop. 2014/15:137 *Obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 1*, sid. 1.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

I 9 kap. 19 a § och 12 kap. 9 a § skolförordningen anges att Skolverket får meddela ytterligare föreskrifter om bedömningsstöden i årskurs 1 i grundskolan respektive sameskolan.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Obligatoriet för huvudmännen att använda bedömningsstöd i årskurs 1 grundskolan och sameskolan är reglerat i skolförordningen (se paragrafhänvisningar i fotnot 1). Eventuella ökade kostnader på grund av användningen är således inte en följd av föreslagna föreskrifter, utan av bestämmelserna i skolförordningen. Förslagen till föreskrifter anger i stället *vilket* bedömningsstöd som ska användas, det vill säga Skolverkets bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling samt i taluppfattning. Dessa bedömningsstöd kommer att publiceras öppet och tillhandahållas utan kostnad för huvudmän i Skolverkets bedömningsportal <https://bp.skolverket.se/> från den 1 juli 2016.

Huvudmännen får små administrativa kostnader i samband med att skolpersonal skriver ut bedömningsstöden, men sådana kostnader skulle huvudmännen förmodligen få även om andra bedömningsstöd användes.

I Skolverkets instruktion³ lyfts vissa grupper och delar av de mänskliga rättigheterna fram. Det gäller barns rättigheter, jämställdhetsperspektivet, funktionshinderspersionen och nationella minoriteter. Vid föreskrifternas tillkomst har särskilt barns rättigheter beaktats. Bedömningsstöden har prövats ut bland elever i årskurs 1 för att säkerställa att bedömningsstöden är anpassade till den aktuella åldersgruppen och att de uppfyller de syften som är avsedda. Bedömningsstöden bidrar till att elever i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan får den ledning och stimulans som de behöver, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁴

Förslaget är förenligt med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen (2010:800) om att barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning. Skolverket har genomfört en barnkonsekvensanalys genom att inhämta synpunkter från lärare och elever. Detta har skett vid ett antal skolbesök i form av samtal med lärare om elevers reaktioner och lärares synpunkter på de tidigare utgivna bedömningsstöden i årskurs 1. Vid skolbesöken framkom att elevernas reaktioner på bedömningsstöden var positiva. Enligt lärarna uttryckte eleverna att det var roligt att gå iväg med sin lärare för att enskilt få visa sina kunskaper inom respektive område. Vidare har samråd skett med representanter från två elevorganisationer. Vid samrådet framhöll elevrepresentanterna som positivt att elevers prestationer följs upp och menade att bedömningsstöd kan vara ett sätt att få syn på den enskilda elevens behov. Skolverket anser att det är viktigt att uppgifterna i bedömningsstöden är utformade utifrån att olika elever har nått olika långt och har olika behov av insatser och stöd. Verket har gjort en sammantagen bedömning av inkomna synpunkter vid framtagandet av bedömningsstöden och anser att förslaget om föreskrifter om obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 1 är förenligt med barnets bästa.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Det finns inte några EU-bestämmelser som avser bedömningsstöd. Föreskrifterna kommer därför inte gå utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

³ Förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.

⁴ Se 3 kap. 3 § skollagen (2010:800).

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Från den 1 juli 2016 är det obligatoriskt för huvudmän för skolenheter som har årskurs 1 i en grundskola eller sameskola att använda bedömningsstöd. Det kommer emellertid inte att vara obligatoriskt att använda Skolverkets bedömningsstöd förrän föreslagna föreskrifter har beslutats och trätt i kraft. Skolverket kommer att publicera bedömningsstöden i Skolverkets bedömningsportal den 1 juli 2016. Genom tidigare genomförda informationsinsatser (se nedan) är huvudmän, rektorer och lärare medvetna om att det är dessa bedömningsstöd som inom kort kommer att bli obligatoriska att använda. Många skolor har även tidigare frivilligt använt Skolverkets bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling respektive taluppfattning i årskurs 1. Det är ändå angeläget att föreskrifterna träder i kraft så snart som möjligt efter den 1 juli. Föreskrifterna planeras träda i kraft den 1 oktober 2016.

Informationsinsatser: Bedömningsstöden har under läsåret 2015/2016 implementerats genom dels olika konferenser i Skolverkets regi, dels utbildningsinsatser för medverkande lärare inom Läslyftet och Matematiklyftet. Tre filmer om bedömningsstöden är publicerade på Skolverkets webbplats och i sociala medier. Filmerna beskriver bedömningsstödens syfte, innehåll och ger exempel på hur de kan användas i undervisningen. En informationsfolder om bedömningsstöden är också utvecklad till grundskolor och sameskolor med årskurs 1-3. Skolverket har på sin webbplats och i bedömningsstöden även beskrivit hur dessa kan användas av huvudmän och rektorer som delar av underlagen i det systematiska kvalitetsarbetet.

B Kommuner och landsting

Markera med x

() Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

(X)Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting utöver det som framkommer under avsnitt A ovan

De föreslagna föreskrifterna anger vilka bedömningsstöd som kommer vara obligatoriska för huvudmännen att använda. Det är således inte upp till huvudmän för kommunala skolor att bestämma om de vill använda Skolverkets bedömningsstöd eller inte. Det framgår i prop. 2014/15:137 att det är regeringens viljeyttring att Skolverkets bedömningsstöd är de som ska vara obligatoriska att använda.⁵

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

(X)Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

⁵ Prop. 2014/15:137 sid. 12.

Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

- () Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Något samråd har inte ägt rum vid framtagandet av föreskrifterna. Däremot har samråd skett med Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd vid framtagandet av bedömningsstöden. Skolinspektionens analysenhet har informerats om uppdraget att ta fram bedömningsstöden.

E Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Jessica Ovin, enheten för skoljuridik kan kontaktas på mailadress: jessica.ovin@skolverket.se eller telefon: 08-527 33 420 vid frågor om förslaget till föreskrifter och konsekvensutredningen.

Skolverkets föreskrifter om obligatoriska bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan;

beslutade den dag månad år.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 9 kap. 19 a § och 12 kap. 9 a § skolförordningen (2011:185).

1 § Av 9 kap. 19 a § och 12 kap. 9 a § skolförordningen (2011:185) framgår att en huvudman är skyldig att använda sig av bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om de obligatoriska bedömningsstöd som avses i första stycket.

Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk

2 § I ämnena svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1 ska Skolverkets bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan (diarienummer 2016:1020) användas.

3 § För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda bedömningsstödet som avses i 2 § vid två avstämningstillfällen. Den första avstämningen ska ske under höstterminen och den andra avstämningen ska ske under vårterminen.

Vid varje avstämningstillfälle ska läraren utgå från Avstämning A, B eller C i bedömningsstödet utifrån hur långt eleven har kommit i sin kunskapsutveckling.

Bedömningsstöd i matematik

4 § I ämnet matematik i årskurs 1 ska Skolverkets bedömningsstöd i taluppfattning i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan (diarienummer 2016:1022) användas.

5 § För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda bedömningsstödet som avses i 4 § vid två avstämningstillfällen. Den första avstämningen ska ske under höstterminen och den andra avstämningen ska ske under vårterminen.

Läraren ska använda den del av bedömningsstödet som avser den aktuella terminen och börja på mellannivån för varje elev. Därefter ska läraren använda bedömningsstödet utifrån hur långt eleven har kommit i sin kunskapsutveckling.

6 § Om det finns särskilda skäl får rektorn besluta att en lärare inte behöver använda bedömningsstöden enligt 2- 5 §§ eller delar av dessa för en enskild elev.

På Skolverkets vägnar

XXX

xxx

UTKAST